

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови Приймальної комісії
проректор з науково-педагогічної роботи
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
Олександр ГОЛОВКО
«_____» _____ 2025 року

ПРОГРАМА

**фахового іспиту з управління та адміністрування
для вступників на навчання
для здобуття ступеня магістра
у галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
зі спеціальності D3 Менеджмент
(освітньо-професійна програма «Управління закладом освіти»)**

Харків – 2025

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД
Сертифікат 3B24020800
Підписувач ГОЛОВКО ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ
Дійсний з 02.09.2024 12:16:27 по 01.09.2026 23:59:59

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

2201-46 від 27.03.2025

Пояснювальна записка

Програма вступного випробування складена згідно з освітньо-професійною програмою «Управління закладом освіти» підготовки магістрів у галузі знань D Бізнес, адміністрування та право зі спеціальності D3 Менеджмент.

Основна мета: якісний відбір вступників на навчання за освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Завдання вступного випробування:

1. Перевірка й оцінювання знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних вступникам для подальшого успішного опанування освітньо-професійної програми другого рівня вищої освіти та здобуття освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності D3 Менеджмент.

2. Об'єктивне оцінювання знань, умінь, навичок, компетентностей, суджень згідно зі змістом програми фахового вступного випробування.

Вступне випробування проводиться у формі фахового іспиту.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

Тема 1. Історія розвитку менеджменту

1. Історичні передумови розвитку сучасного менеджменту.
2. Основні етапи розвитку науки про управління.
3. Розвиток шкіл наукового менеджменту та їх вплив на сучасну теорію управління.
4. Розвиток управління в Україні у XVIII–XIX ст.
5. Розвиток теорії управління в Україні у 1917–1991 рр.
6. Здобутки теорії управління в Україні у новітній період (після 1991 р.).
7. Розвиток теорії управління в зарубіжних країнах у першій половині XX ст.
8. Розвиток теорії управління в зарубіжних країнах у другій половині XX ст. і на початку XXI ст.

Тема 2. Теоретичні основи менеджменту

9. Понятійно-категоріальний апарат менеджменту («управління», «соціальне управління», «менеджмент» тощо).
10. Що є об'єктом і суб'єктом вивчення в менеджменті?
11. Наведіть приклади методів дослідження в менеджменті.
12. Охарактеризуйте цілі в менеджменті.
13. Висвітліть погляди на вертикальний і горизонтальний поділ управлінської праці.

Тема 3. Організація як відкрита система

14. Організації. Їх місія, цілі і завдання.

15. Основні підходи до класифікації організацій.
16. Охарактеризуйте формальні організації, що регламентовані законодавством України.
17. Стратегічна мета створення громадських організацій.

Тема 4. Управління організацією

18. Закони і закономірності управління сучасними організаціями.
19. Трансформація поглядів на виділення принципів управління.
20. Методи управління сучасною організацією.
21. Стратегічне планування як функція управління.
22. Організаційні аспекти управлінської діяльності.
23. Особливості реалізації функції мотивації в управлінні організацією.
24. Співвідношення понять «контроль» і «моніторинг» у сучасній науковій літературі.
25. Назвіть основні закони управління.
26. Обґрунтуйте різницю між законами і закономірностями управління.
27. Назвіть основні принципи управління.
28. Наведіть основні методи управління.
29. Підходи до виділення основних функцій управління.
30. Визначте поняття «форми управління».
31. Назвіть основні принципи планування роботи організацій.
32. Роль стратегічного планування в управлінні організацією.
33. Назвіть основні етапи стратегічного планування.
34. Висвітліть особливості реалізації функції планування на місцевому і регіональному рівнях.
35. Роль оперативного планування в поточній діяльності організації.
36. Наведіть типову структуру річного плану роботи організації.
37. Опишіть специфіку реалізації функції організації на різних рівнях управління.
38. Висвітліть понятійно-термінологічний апарат, характерний для реалізації функції організації.
39. Застосування різних форм управління в діяльності організацій.
40. Назвіть основні типи штабного апарату.
41. Охарактеризуйте організаційну структуру управління.
42. Назвіть завдання, що реалізуються на кожному з рівнів управління організацією.
43. Висвітліть понятійно-термінологічний апарат, характерний для реалізації функції мотивації.
44. Дайте характеристику змістовних мотиваційних теорій.
45. Охарактеризуйте основні мотиваційні фактори.
46. Назвіть фактори-демотиватори в управлінській діяльності.
47. Висвітліть сутність управління мотивацією в організації.
48. Наведіть відмінності в дефініціях понять «контроль» і «моніторинг».
49. Класифікація видів контролю в системі управління організацією.

- 50. Реалізація сучасних технологій управління персоналом.
- 51. Розвинена організаційна культура як умова успішного розвитку організації.
- 52. Назвіть основні завдання управління персоналом.
- 53. Опишіть процедуру залучення кадрів до роботи в організації.

Тема 5. Поняття організаційної культури

- 54. У чому полягають особливості організаційної культури певної організації?
- 55. Назвіть основні ознаки організаційної культури.
- 56. Висвітліть типологію організаційної структури певної організації.
- 57. Охарактеризуйте функції організаційної культури.
- 58. Висвітліть рівні організаційної культури.
- 59. Охарактеризуйте методи, що підтримують певну організаційну культуру в організаціях.
- 60. Опишіть існуючі підходи до вимірювання культури організацій.

Тема 6. Вимоги до керівника організації

- 61. Роль особистісного фактору у прийнятті управлінських рішень.
- 62. Інформаційна культура керівника.
- 63. Відповідальність як складова компетентнісної моделі сучасного керівника.
- 64. Етична складова діяльності посадових осіб.
- 65. Стиль управління сучасного керівника.
- 66. Соціальна відповідальність керівника.
- 67. Охарактеризуйте юридичну відповідальність керівника та її складові.
- 68. Висловіть Вашу точку зору щодо етики управління.
- 69. Як Ви розумієте поняття «етикет керівника»?
- 70. Назвіть основні підходи до опису систем цінностей і відповідно прийняття етично складних рішень.
- 71. Зробіть порівняльний аналіз основних якостей лідера та менеджера.
- 72. Висвітліть основні теоретичні підходи до розуміння лідерства.

Тема 7. Управлінські рішення керівника закладом освіти

- 73. Висвітліть процес розробки і прийняття управлінських рішень.
- 74. Назвіть ознаки, за якими класифікують управлінські рішення.
- 75. Охарактеризуйте етапи прийняття управлінських рішень.
- 76. Опишіть основні стилі прийняття рішень.

Тема 8. Інформація і комунікації в менеджменті

- 77. Висвітліть Вашу точку зору на комунікаційну мережу суб'єкта управління.
- 78. Назвіть основні стадії процесу ефективного комунікації.

79. Висвітліть особливості формальних і неформальних комунікацій.
80. Назвіть види комунікацій.
81. Охарактеризуйте класифікацію управлінської інформації.
82. Висвітліть вимоги до інформаційного забезпечення управлінської діяльності.
83. Охарактеризуйте сутність діловодства. Якими нормативними документами цей процес регламентується в організаціях.
84. Роль ІКТ у модернізації діяльності керівників.
85. Роль електронних баз даних в системах управління організаціями.
86. Роль професійного навчання у підготовці керівних кадрів.
87. Висвітліть процедуру підвищення кваліфікації керівних кадрів.
88. Охарактеризуйте процедуру атестації керівних кадрів.
89. Що Ви розумієте під організаційною культурою організації?
90. Як Ви розумієте «феномен опору» в організаційній культурі?

Рекомендована література

1. Адміністративний менеджмент: навч. посіб. / Н. Я. Михаліцька, М. Р. Верескля, В. С. Михаліцький. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 320 с.
2. Бондарчук О. Ситуаційний менеджмент Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 326 с.
3. Гуторов О.І., Гуторова О.О., Гуторов А.О. Менеджмент: навчальний посібник. Харків: Друкарня Мадрид., 2020. 342 с
4. Коваленко О, Федоренко В., Мошек Г. Менеджмент організації. Теорія та практика:навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 808 с
5. Котлер Ф. Основи маркетингу / Ф. Котлер, Г. Армстронг. - Київ : Науковий світ, 2020. - 880 с.
6. Основи самоменеджменту та лідерства: навч. посіб. / В. М. Лугова, С. М. Голубєв. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 211 с.
7. Маркетинг у галузях і сферах діяльності: навч. посіб. / І. Буднікевич, О. Баранник, О. Кифяк, І. Нємцева [та 2 інших]; за ред. І. М. Буднікевич. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 535 с.
8. Менеджмент: Підручник / С. Ю. Бірюченко, К. О. Бужимська, І. В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.
9. Менеджмент: навч.-практ. посіб. для самостійного вивчення дисципліни у схем., табл., тестах та завданнях / М. В. Афанасьєв, І. Я. Іпполітова, В. В. Ушкальов, І. Г. Муренець. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 391 с.
10. Менеджмент: навч. посіб. / С. І. Страпчук, О. П. Миколенко, І. А. Попова. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 356 с.
11. Назарчук Т., Косіюк О. Менеджмент організацій. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 560 с.
12. Негрей М., Тужик К. Теорія прийняття рішень. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 272 с.
13. Пітер Ф. Друкер Виклики для менеджменту ХХІ століття. К.: КМ-

14. Токмакова І., Дикань В., Зубенко В. Стратегічне управління. Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 272 с.

ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Фаховий іспит до магістратури проводиться згідно з вимогами чинного законодавства, нормативних документів Міністерства освіти і науки України та програми, затвердженої Вченою радою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Фаховий іспит проводиться за білетами. Кожен із них містить три питання з різних розділів програми.

Під час відповіді на питання білету та додаткові питання абітурієнт має продемонструвати оволодіння їх змістом, знання нормативних документів у галузі освіти та першоджерел, теоретичного матеріалу з різних розділів педагогіки, уміння грамотно аналізувати актуальні освітні проблеми та висловлювати власну позицію щодо їх розв'язання на основі наведення переконливих аргументів. Максимальна кількість балів за виконання трьох завдань становить 200 балів. Критерії оцінювання відповідей на загальнотеоретичні питання представлено в табл. 1. Вважається, що вступник склав фаховий іспит, якщо його загальна оцінка складає не менше 100 балів. У протилежному випадку абітурієнт вибуває з конкурсного відбору.

Таблиця 1

Загальні критерії оцінювання відповідей із питань екзаменаційного білету

№	Критерії оцінювання	Оцінка у балах
1	Абітурієнт продемонстрував повні й системні знання матеріалу з екзаменаційних та додаткових питань, у тому числі ґрунтовні знання нормативних документів у галузі освіти та першоджерел, поінформованість щодо сучасних педагогічних концепцій, розуміння актуальних педагогічних проблем та вміння визначити шляхи їх розв'язання, здатність творчо застосовувати засвоєні знання під час вирішення типових та нетипових педагогічних ситуацій, наводити на підтвердження виправданості своїх рішень переконливі аргументи та приклади, здійснювати самостійну дослідницьку діяльність.	175 – 200

2	Абітурієнт продемонстрував належний рівень володіння знаннями з усіх екзаменаційних та додаткових питань, здатний застосовувати засвоєні знання під час вирішення типових та нетипових педагогічних ситуацій, наводити окремі власні приклади на підтвердження правильності своїх дій, проте у відповідях допустив окремі неточності та помилки не принципового характеру.	145 – 174
3	Абітурієнт продемонстрував достатній рівень володіння знаннями з усіх екзаменаційних та додаткових питань, проте у відповідях допустив окремі принципові неточності та несуттєві недоліки, зокрема в інтепретації змісту опрацьованих джерел та пошуку шляхів розв'язання актуальних педагогічних проблем, здатний застосовувати засвоєні знання здебільшого під час вирішення типових педагогічних ситуацій, наводити окремі власні приклади на підтвердження правильності своїх дій.	125 – 144
4	Абітурієнт продемонстрував задовільний рівень володіння знаннями з екзаменаційних та додаткових питань, проте допустив принципові помилки у відповідях, неспроможний самостійно визначати актуальні педагогічні проблеми та шляхи їх розв'язання, слабо володіє вміннями дослідницької діяльності.	100-124
5	Абітурієнт не надав правильних та повних відповідей на питання білету, що засвідчує незадовільний рівень засвоєння ним програмного матеріалу та неготовність до здійснення наукового пошуку.	менше 100 балів

Голова фахової атестаційної комісії

Вадим ЛУНЯЧЕК

Затверджено на засіданні Приймальної комісії
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
Протокол № 2 від 20 березня 2025 року

Відповідальний секретар
Приймальної комісії

Ганна ЗУБЕНКО